

Spotkanie otwarte, 14 kwietnia 2015 r, Muzeum Pragi.

Podczas spotkania uczestnicy zostali poproszeni o zaproponowanie (w formie krótkich notatek) **kryteriów wyboru lokalizacji Warszawskich Centrów Lokalnych** do pilotażowych inwestycji miejskich. Część propozycji miała charakter nie tyle kryterium, co komentarzy lub postulatów dotyczących metod pracy zespołu lub – w dalszej perspektywie – pracy nad realizacją/rozwojem wybranych centrów. Poniżej **zgłoszone propozycje** w ich oryginalnej formie (wraz z nazwiskiem osoby zgłaszającej, o ile zostały podpisane) oraz **odpowiedzi zespołu WCL**. Wszystkim, którzy zgłosili swoje komentarze i propozycje **dziękujemy**.

1. **Propozycja:** Zieleń (jej obecność lub możliwość stworzenia).

Zespół WCL: Wielu uczestników otwartych spotkań WCL zwracało uwagę na rolę zieleni w centrach lokalnych. Jej rola widoczna jest też w wielu działaniach podejmowanych przez mieszkańców miasta, aktywistów, w propozycjach zgłaszanych w ramach konkursów architektonicznych. Na pewno zostanie ona uwzględniona w rekomendacjach zespołu.

2. **Propozycja:** Możliwość realizacji niewykorzystanego potencjału, czyli na ile możemy zmienić konkretną przestrzeń.

Zespół WCL: Rekomendacje zgodnie z założeniami przyjętymi od początku będą wskazywały na możliwości poprawy istniejącej przestrzeni. Jednym z głównych zadań zespołu jest wskazanie potencjału oraz barier w kształtowaniu WCL.

3. **Propozycja:** Analiza gospodarowania czasem przez mieszkańców, czyli czy człowiek korzysta z danej przestrzeni, ponieważ tam: mieszka, pracuje, kupuje, odpoczywa, przemieszcza się.

Zespół WCL: Analizy dotyczące sposobu korzystania z obszarów istniejących/ potencjalnych centrów prowadzone są na podstawie istniejących tam funkcji i sposobu zagospodarowania terenu.

4. **Propozycja:** Potrzeby mieszkańców – każde miejsce jest inne i w każdym występują inne potrzeby zależne od lokalnej społeczności.

Zespół WCL: Tak, uwzględnienie potrzeb mieszkańców jest jednym z głównych celów zarówno zamawiającego (m. st. Warszawy), jak i zespołu WCL.

5. **Propozycja:** Skład ekspertów rozszerzyć poza architektów, żeby było [więcej] socjologów, biznesmeni, mieszkańców, ekspertów od ruchu, sportu itd.

Zespół WCL: W zespole są zarówno architekci, urbaniści, jak i osoby z doświadczeniem w przedsiębiorczości oraz działalności pożytku publicznego, socjolożka, ekonomistka (zachęcamy do zapoznania się z sylwetkami ekspertów na profilu FB). Jednocześnie przypominamy, że w ramach warsztatów przygotowywane są analizy i rekomendacje, a nie projekty (np. urządzeń i obiektów sportowych).

6. **Propozycja:** Analiza czynszów w lokalach miejskich i opłat na potencjalnych targowiskach.

Zespół WCL: Niektóre aspekty analizy ekonomicznej WCL zostaną uwzględnione w rekomendacjach, jednak proponowany poziom szczegółowości odnosi się do działań w konkretnych lokalizacjach, które mogą zostać podjęte w dalszej kolejności przez m. st. Warszawa.

7. **Propozycja** (Bielany): jeden projekt – jedna dzielnica, namówić miasto na 18 x 5 mln, tak by każda dzielnica dostała 5 mln zł.

Zespół WCL: Prace zespołu polegają na przedstawieniu analizy i rekomendacji działań w odniesieniu do tworzenia sieci centrów lokalnych w całej Warszawie oraz do wyboru lokalizacji do pilotażowych inwestycji miejskich. Decyzje dotyczące finansowania działań pilotażowych w razie

przyjęcia rekomendacji zespołu WCL przez m. st. Warszawę nie leżą w gestii zespołu WCL.

8. **Propozycja** (Bielany): Zacząć jak najszybciej od najłatwiejszych lokalizacji, żeby pokazać efekt.

Zespół WCL: Ze względu na specyfikę działań pilotażowych zespół WCL będzie rekomendował te lokalizacje, w których jest już duży potencjał funkcjonalny, przestrzenny i społeczny, tak aby wykorzystać jak najefektywniej pierwsze doświadczenia i móc w dalszej kolejności wykorzystywać je do dalszych, trudniejszych działań.

9. **Propozycja** (Bielany): Przejrzystość – miasto finansuje biuro, które obsługuje prace (np. kontakt z mieszkańcami).

Zespół WCL: W ramach rekomendacji zespół WCL opracuje również wytyczne dotyczące procesów przygotowania i realizacji projektów w wybranych lokalizacjach. Wybór jednego biura (jak rozumiemy zewnętrznego, spoza struktur organizacyjnych miasta), które koordynowałoby całość działań nie wydaje się tu ani jedynym, ani najbardziej przejrzystym rozwiązaniem, możliwe jest jednak wzięcie go pod uwagę.

10. **Propozycja** (Aleksandra Kędzierska): Martwi mnie kryterium peryferyjności, które o ile dobrze zrozumiałam dotyczyć ma terytorium, czyt. dzielnice peryferyjne. Czy nie lepiej byłoby przyjąć kryterium peryferyjności istnienia takiego typu usług (szeroko rozumianych centrów lokalnych) – czyli miejsc z potencjałem dla takich centrów tj. istnienia potrzeb oraz marginalizowania takich miejsc pod względem dostępności tego typu usług. Przykładem mało peryferyjnej terytorialnie dzielnicy jest Mokotów Dolny, który nie posiada centrum, podczas gdy Mokotów Górny posiada 4 domy kultury i 2 CIMy.

Zespół WCL: Przede wszystkim przypominamy, że pojęcie centrum lokalnego (w ramach warsztatów WCL) nie jest tożsame z lokalnym ośrodkiem kultury lub aktywizacji społecznej, budynkiem czy lokalem, w którym takie funkcje są realizowane. Zachęcamy do zapoznania się z definicją przyjętą podczas pierwszego otwartego spotkania w Muzeum Pragi. Kryterium peryferyjności terytorialnej jest istotne z punktu widzenia tworzenia sieci centrów lokalnych w całym mieście oraz ze względu na największe trudności mieszkańców dzielnic oddalonych od Śródmieścia w korzystaniu z usług komercyjnych oraz społecznych w centrach ponadlokalnych. Głos Aleksandry Wasilkowskiej (która stwierdziła, że będzie za rekomendacją centrów lokalnych w dzielnicach obrzeżnych Warszawy) jest jednym z głosów w dyskusji zespołu, nie kryterium przyjętym bezwarunkowo.

11. **Propozycja** (Aleksandra Kędzierska): Spełnienie kryterium mixed-use w realiach lokalnych jest bardzo trudne do osiągnięcia.

Zespół WCL: Jeżeli przez mixed-use rozumiane jest powstanie i rozwój wielofunkcyjnych centrów lokalnych odpowiadających przyjętej na początku prac definicji to właśnie ono jest celem długofalowych działań, w ramach których realizowane są obecne warsztaty. Ani prowadzone analizy, ani działania, jakie mają z nich wynikać nie są z pewnością łatwe i mają w skali Warszawy charakter pionierski.

12. **Propozycja:** Poza kryteriami ściśle związanymi z modelem centrum lokalnego potrzebne są kryteria związane z kontekstem i potrzebami mieszkańców dzielnic, zwłaszcza zaniedbanych i peryferyjnych, lokalnym brakiem przestrzeni publicznych. Jako pierwszorzędne [podkreślenie autorka/autorki] powinny być traktowane kryteria podane przez mieszkańców w procesie partycypacji.

Zespół WCL: Podane kryteria w ocenie zespołu wiążą się właśnie ściśle z modelem centrum lokalnego. Na poziomie projektów w poszczególnych centrach z pewnością bardzo istotne będzie wypracowanie modelu partycypacji użytkowników centrów lokalnych (niekoniecznie tylko mieszkańców).

13. **Propozycja:** Bliskość ulokowania centrów handlowych oraz planowanych nowych centrów handlowych (w kontekście funkcji handlowych dla centrów lokalnych).

Zespół WCL: Z pewnością istniejące/powstające centra handlowe będą wpływać na możliwości kształtowania centrum lokalnego. W ramach prac zespół bierze pod uwagę cały kontekst otoczenia centrum oraz wszystkie występujące i planowane funkcje, w tym handlowe.

Zespół WCL: Krzysztof Domaradzki (przewodniczący), Anna Domaradzka, Marlena Happach,
Katarzyna Sadowy, Aleksandra Wasilkowska